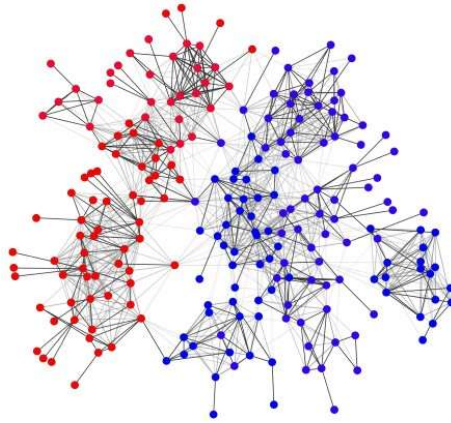

02/12/2020

La medició de les xarxes socials de la emigració

Les migracions creen complexes xarxes de relacions socials entre migrants en el seu lloc de residència i els seus familiars, amics i coneguts tant en el país de origen com en altres països. A través d'aquestes xarxes transnacionals circulen idees, informació, serveis, diners i béns, que tenen un fort impacte en futurs migracions, el benestar dels individus així com en les economies i polítiques de les comunitats implicades. Un nou estudi realitzat per investigadors del GRAFO i de Pennsylvania State University sistematitza les diferents metodologies adoptades per a estudiar aquesta realitat “transnacional” i revisa les seves aportacions.

L'estudi, publicat recentment en la revista *International Migration Review*, ha identificat quatre metodologies basades en la perspectiva de xarxes socials i ha descrit les seves aportacions substantives.

L'aproximació més senzilla, l'estudi de xarxes personals, pregunta als emigrants al país de residència que diguin les persones amb les quals es relacionen, independentment del seu lloc de residència, i identifica el percentatge i les característiques dels contactes que viuen en altres països, entre d'altres informacions. Els diferents estudis mostren de forma consistent que a prop d'un terç dels contactes actius són transnacionals, independentment del temps de residència al país. Aquestes xarxes canvien al llarg del cicle de vida de les persones emigrades.

Una segona aproximació es duu a terme en els països d'origen, a través d'enquestes sobre les unitats domèstiques i les seves relacions amb emigrants residint en altres països. En ocasions aquestes enquestes són binacionals incloent-hi una segona etapa en el país de destinació, a partir del seguiment dels vincles de les llars amb els emigrants. Aquests estudis han ajudat a entendre millor els factors que afecten a la decisió d'emigrar.

Amb l'objectiu d'observar la simultaneïtat de les accions que es produeixen a cada costat del anomenat "camp social transnacional", l'aproximació de mostres emparellades simultànies es centra en entrevistar al mateix temps a emigrants en el país de residència i a un o més dels seus contactes en el país d'origen, fent un seguiment al llarg del temps. Amb aquesta metodologia, la recerca va mostrar com els emigrants estan doblement implicats en la vida social i econòmica dels països d'origen i acollida i com les remeses flueixen en les dues direccions. A més, va il·lustrar la complexa organització de la cura i educació dels fills d'emigrants que es queden en el país d'origen.

La metodologia més complexa s'orienta a visualitzar tot el camp social transnacional, i es coneix com "binationa link-tracing". En aquest mètode, es convida a unes persones emigrades en un lloc de residència a nominar els seus contactes que provenen de la mateixa comunitat d'origen i que viuen en el mateix lloc de residència o en el lloc d'origen, i s'inclouen a la mostra. A aquestes persones se'ls demana que nominin altres membres de la comunitat i aquest procés continua fins que s'obtingui la mida de mostra desitjada. En una primera fase, només s'entrevista a les persones en el lloc de residència dels emigrants. En la segona fase, la recerca es trasllada a la comunitat d'origen per a entrevistar a les persones nominades que hi viuen. La recerca que adopta aquesta metodologia va mostrar com migrants i no-migrants formen una gran comunitat transnacional per la qual circula informació i recursos, amb una notable estabilitat al llarg del temps.

Cada aproximació il·lumina un segment diferent del camp social transnacional, fent-les aptes per diferents nivells d'anàlisi (individu, llar, relació i comunitat) i pressupostos de recerca. Per a futures investigacions, els autors suggereixen integrar diverses metodologies i prestar més atenció a la dinàmica temporal d'aquestes xarxes.

Miranda Lubbers¹, Ashton Verdery² i José Luis Molina¹

¹ Grup de recerca en antropologia fonamental i orientada (GRAFO), Departament d'Antropologia Social i Cultural, UAB.

² Departament de Sociologia i Criminologia, Pennsylvania State University.
mirandajessica.lubbers@uab.cat

Referències

Lubbers, M. J., Verdery, A. M., & Molina, J. L. (2020). **Social Networks and Transnational Social Fields: A Review of Quantitative and Mixed-Methods Approaches**. *International Migration Review*, 54(1), 177–204. <https://doi.org/10.1177/0197918318812343>.

[View low-bandwidth version](#)